

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

ANKARA

Karaman; 3.7.2015
Ref:15.29

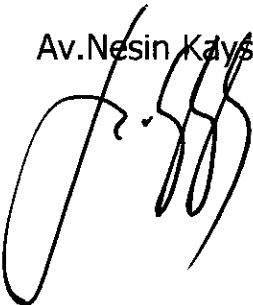
Konya-Karapınar,Karaman-Ayrancı-Akçayşehir'de 8.000 KM2.lik bir alanı kapsayan Kömür havzasında yapımı düşünülen 5.250 MW.lik Termik Santrallere yakıt temin edecek kömür ocakları ile ilgili olarak;

Ege Makine ve Elektrik Üretim San.A.Ş.'ne Açık Kömür Ocakları işletmesi konusunda, verilen ÇED OLUMLU Kararı ,ile ilgili Olarak Konya 1.İdare Mahkemesi'nin 2014/1290 E.2015/699 K. 29.5.2015 T. Gerekçeli kararı ekte sunulmuştur.EK-1 İlgili karar gerekçe yönünden eksik görülerek, tarafımda temyiz edilmiştir.

İlgili kararın, geniş bir kitleyi ilgilendirmesi sebebiyle, TBB Çevre ve Kent Hukuku Komisyonu Kararlar-Mahkeme Kararları bölümünde yayımlanması Hususunu ,

Takdir ve bilgilerinize arz ederim.

Av.Nesin Kayserilioğlu

2015017993	Kayıt Tarihi 13.07.2015
	Evrak Tarihi 03.07.2015
Tip :Gelen	
İlgi:II-3 Yazı İşleri	
Av.Nesin Kayserilioğlu Karaman	
UBAP Döküman Yönetim Sistemi	

T.C.
KONYA
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/1290
KARAR NO : 2015/699

DAVACILAR : 1- SAMİ TUNÇER
VEKİLİ : AV. NESİN KAYSERİLİOĞLU
Külhan Mah. 028 Sokak No:5/1 Karaman Merkez/KARAMAN

- 2- RAMAZAN GEDİKTAŞ
Akçaşehir Kasabası Merkez/KARAMAN
- 3- ŞERAFETTİN SERİN
Akçaşehir Kasabası Merkez/KARAMAN
- 4- İBRAHİM PARLADI
Akçaşehir Belediyesi Hesap İşleri Müdürü Merkez/KARAMAN
- 5- ÖNDER ŞAHİN
Hürriyet Mh. Akçaşehir/ KaramanKARAMAN
- 6- RİFAT YÜCETAŞ
Atatürk Mh.İstiklal Cad. No:66 Akçaşehir/ KaramanKARAMAN
- 7- AHMET MURAT BALTA
Atatürk Mh Akçaşehir Kasabası/ KaramanKARAMAN
- 8- MUAMMET DEMİRBAŞ
Atatürk Mh. Akçaşehir Kasabası/ KaramanKARAMAN
- 9- ADNAN GÜZELDAL
Atatürk Mh. Akçaşehir Kasabası/ KaramanKARAMAN
- 10- ÜNSAL KIZIL
Gazi Dükkan Mah. Karabacak Sok. No:17 Akçaşehir
Merkez/KARAMAN
- 11- ONUR KARABACAK
Fatih Mh. Akçaşehir / Merkez/ KaramanKARAMAN
- 12- HÜSEYİN APAYDIN
Fatih Mh. Akçaşehir Merkez/KARAMAN
- 13- MEHMET GÖKDEMİR
Akçaşehir Kasabası Atatürk Mahallesi İstiklal Cad. No:74
Merkez/KARAMAN
- 14- MURAT GÜNDÜZ
Kale Köyü/ KaramanKARAMAN
- 15- MEKKE KESİKTAŞ
Atatürk Mh. Sellektör Sokak. N:19 Akçaşehir/ KaramanKARAMAN
- 16- MUSA YÖRÜK
Yenimah Yeni Bağlar Cadno:33 Ayrancı/KARAMAN

DAVALI : T.C. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI-ANKARA
VEKİLLERİ: BAYRAM KESKİN (I. Hukuk Müşaviri), VİCDAN ZEYNEP,
ERBEN (Hukuk Müşaviri) - (Aynı Yerde)

T.C.
KONYA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/1290

KARAR NO : 2015/699

MÜDAHİL : EGE MAKİNE VE ELEKTRİK ÜRETİM SAN. AŞ (Davalı)

VEKİLLERİ : AV. HURŞİT GÖKMEN, AV. MEHMET SALİH ŞANLI
Halk Dersanesi Sok Topraklı Çıkmazı No.10/1 Salacak
Üsküdar/İSTANBUL

DAVANIN ÖZETİ : Karaman İli, Merkez İlçesi, Akçaşehir Kasabası mevkiinde bulunan ve Ege Makine ve Elektrik Üretim San. A.Ş. tarafından işletilecek olan İR. 200612418-İR.200612406-İR.200612398 ruhsat numaralı IV. grup kömür ocağı için davalı idarece verilen "ÇED Olumlu" kararının; hukuka aykırı olduğu, anılan şirketçe aynı yerde termik santral yapılmasının da kararlaştırıldığı, çevre haklarının ihlal edildiği, tarım arazilerinin projeden olumsuz etkileneceği, bölgede yapılmak istenen sadece bir maden ocağı işletmesi olmadığı, açıkça proje sahibi şirketin ÇED başvuru dosyasında da belirttiği üzere asıl amacın linyit kömürüne dayalı bir termik santral kurulması olduğu, ÇED başvuru dosyasında bu hususların beyan edilmesine rağmen Davalı Bakanlığın bu hususları gözetmeyerek değerlendirmelerini eksik yaptığı, özellikle bölgedeki tarım faaliyetleri üzerinde söz konusu olacak olumsuzlukların değerlendirmeye alınmadığı, gerçekleştirilmesi planlanan proje, bölgenin kalkınması, iş imkanlarının artması, göçün önlenmesi konularında da hiçbir olumlu katkı yapmayacağı gibi bölgenin ekonomik ve sosyal geleceğini tehlikeye atacağı, söz konusu projenin sağlanacağı istihdam ve ekonomi, proje neticesinde olumsuz etkilenecek olan bölgedeki tarım yatırımları ile karşılaştırıldığında, projenin bölge ve bölge insanı açısından son derece olumsuz olacağı, proje üzerinde gerçekleştirileceği alanın mutlak tarım arazisi olduğu ve tarım dışı amaçlı kullanım için mevzuatta öngörülen usullerin izlenilmesi ve izinlerin alınması gerektiği, dava konusu ÇED başvuru sürecinde, bu konudaki değerlendirmelerin 5403 sayılı Toprak Koruma ve Analizi Kullanımı Kanunu kapsamında yapılmadığı, tarım dışı arazi kullanımının 3083 sayılı Kanun kapsamına sokularak, Arazi Kullanım Kabiliyeti Sınıflaması şartı, Kamu Yararı Belgesi ve DSİ görüşü istenilmeksizin ÇED olumlu kararı verildiği, ÇED başvuru dosyasındaki yeraltı sularına projenin etkisi konusu da son derece yüzeysel, bilimsel veriden uzak, afaki bir şekilde belirtildiği, projenin, kömürün çıkarılabilmesi için bölgedeki tüm yeraltı suyu kaynaklarının kurumasına sebebiyet vereceği, dolayısıyla da, çevrenin gelişmesi, tarımın devamı için ana madde olan suyun bir süre sonra tükeneceği iddialarıyla iptaline karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : ÇED olumlu kararının, herhangi bir proje ile ilgili onay ya da nihai izin kararı niteliğinde olmadığı, ÇED süreci ile ilgili tüm aşamaların Yönetmelik hükümlerine uygun olarak gerçekleştirildiği, davacıların bu davada mefaat ilişkileri bulunmayanların tespit edilerek ilgili davacılar açısından davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği, söz konusu ÇED olumlu kararının genel olarak hukuka ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olduğu, ÇED Olumlu kararının sadece açık ocak işletmeciliği ile kömür ocağı açılması faaliyetine ilişkin olduğu, ilerde kurulması planlanan termik santral ile ilgili olmadığı, maden işletme sırasında yapılacak olan susuzlaştırma işleminin yeraltı suyuna herhangi bir etkisinin olup olmayacağının değerlendirilmesi amacıyla öncelikle mevcut verilerle faaliyet sahasının yeraltı suyu akım modeli oluşturulup hidrojeolojik sistemin çalışma şekli matematiksel olarak simüle edildiği, daha sonra susuzlaştırma işleminde yapılacak çekimin yeraltı suyuna etkisi modelde senaryolar çalıştırılarak belirlendiği, tarımsal üretim yapmayan halkın da istihdam edilmesinin sağlanacağı, çalışmalara başlamadan önce tarım arazileri için 3083 sayılı Kanun çerçevesinde tarım dışı kullanım izni alınacağı, mera alanları için 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamında mera tahsis amacı değişikliği yapmak üzere Karaman Valiliği İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'ne başvuruların yapılacağı ileri

T.C.
KONYA
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/1290

KARAR NO : 2015/699

sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmuştur.

MÜDAHİL DİLEKÇESİNİN ÖZETİ: ÇED sürecinin ilgili Kanun ve Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütüldüğü, davacıların iddialarının teknik yönden değerlendirilmesi amacıyla alanında uzman beş kişiden oluşan akademisyen bilirkişi heyetine yaptırılan incelemede, söz konusu ÇED raporunun teknik içerik olarak ilgili mevzuatta öngörülen değerler içerisinde kaldığını çevreye zarar verecek sınırlamaların aşılmadığının tespit edildiği, bu sebeple davacı taraf iddialarının yerinde olmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Konya 1. İdare Mahkemesi'nce, duruşma için önceden belirlenen 27.05.2015 tarihinde açılan duruşmaya davacılarından, Şerafettin Serin, İbrahim Parlado, Önder Şahin, Adnan Güzeldal, Onur Karabacak, Mekke Kesiktaş, Sami Tunçer ile vekili Av. Nesin Kayserilioğlu'nun geldikleri, diğer davacıların gelmedikleri, davalı idareyi temsilen Huk. Müş. Vicdan Zeynep Erben'in geldiği, davalı taraf yanında müdahil olan şirket vekili Av. Hurşit Gökmen'in geldiği görülerek ve taraflara usulünce söz verilip dinlenildikten sonra duruşmaya son verilerek, dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü;

Dava, Karaman İli, Merkez İlçesi, Akçaşehir Kasabası mevkiinde bulunan ve Ege Makine ve Elektrik Üretim San. A.Ş. tarafından işletilecek olan İR.200612418-İR.200612406-İR.200612398 ruhsat numaralı IV. grup kömür ocağı için davalı idarece verilen "ÇED Olumlu" kararının iptaline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasınının 17. maddesinde, herkesin, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğu, 56. maddesinde ise; herkesin, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu, çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemenin Devletin ve vatandaşların ödevi olduğu belirtilmiştir.

04/07/2011 tarih ve 27984 sayılı 1. Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinde; çevrenin korunması, iyileştirilmesi ile çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik prensip ve politikalar tespit etmek, standart ve ölçütler geliştirmek, programlar hazırlamak; bu çerçevede eğitim, araştırma, projelendirme, eylem planları ve kirlilik haritalarını oluşturmak, bunların uygulama esaslarını tespit etmek ve izlemek, iklim değişikliği ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek, faaliyetleri sonucu alıcı ortamlara katı, sıvı ve gaz halde atık bırakarak kirlilik oluşturan veya oluşturması muhtemel her türlü tesis ve faaliyetin, çevresel etkilerini değerlendirmek; alıcı ortamlar ile ilgili ölçüm ve izleme çalışmalarını yapmak; bahse konu tesis ve faaliyetleri izlemek, izin vermek, denetlemek ve gürültünün kontrol edilmesini sağlamak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın görevleri arasında sayılmıştır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 1. maddesinde; Kanun'un amacının, bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamak olduğu, Kanun'un 3. maddesinde çevrenin korunmasına, iyileştirilmesine ve kirliliğinin önlenmesine ilişkin genel ilkelere yer verilmiş ve arazi ve kaynak kullanım kararlarını veren ve proje değerlendirmesi yapan yetkili kuruluşlar, karar alma süreçlerinde sürdürülebilir kalkınma ilkesini gözetilmesi, yapılacak ekonomik faaliyetlerin faydası ile doğal kaynaklar üzerindeki etkisi sürdürülebilir kalkınma ilkesi çerçevesinde uzun dönemli olarak değerlendirilmesi ve çevre politikalarının oluşmasında katılım hakkının esas tutularak, Bakanlık ve yerel yönetimler; meslek odaları, birlikler, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşların çevre hakkını kullanacakları katılım ortamını yaratmakla yükümlüdürler ilkeleri bu genel ilkeler arasında kabul edilmiştir.

T.C.
KONYA
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/1290

KARAR NO : 2015/699

Aynı Kanun'un 10. maddesinde ise; gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlü oldukları, Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemeyeceği; proje için yatırıma başlanamayacağı ve ihale edilemeyeceği, petrol, jeotermal kaynaklar ve maden arama faaliyetlerinin, Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamı dışında olduğu, Çevresel Etki Değerlendirmesine tâbi projeler ve Stratejik Çevresel Değerlendirmeye tâbi plan ve programlar ve konuya ilişkin usûl ve esasların Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Çevre Kanunu'nun yukarıda aktarılan maddelerinden de görüleceği üzere; bütün vatandaşların ortak varlığı olan çevrenin korunması, iyileştirilmesi; kırsal ve kentsel alanda arazinin ve doğal kaynakların en uygun şekilde kullanılması ve korunması; su, toprak ve hava kirlenmesinin önlenmesi; ülkenin bitki ve hayvan varlığı ile doğal ve tarihsel zenginliklerinin korunarak, bugünkü ve gelecek kuşakların sağlık, uygarlık ve yaşam düzeyinin geliştirilmesi ve güvence altına alınması için yapılacak düzenlemeleri ve alınacak önlemleri, ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleriyle uyumlu olarak belirli hukuki ve teknik esaslara göre düzenlenmesi amaçlanarak, çevre planlamasının yapılması hedeflenmiştir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde uyulacak idari ve teknik usul ve esasların düzenlenmesi amacıyla çıkarılan, 17/07/2008 tarih 26939 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin 4. maddesinde, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED); gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ya da olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmalar olarak tanımlanmış, çevresel etki değerlendirme gerekli değildir kararı, seçme eleme kriterlerine tabi projelerin önemli çevresel etkilerinin olmadığı ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanmasına gerek bulunmadığını belirten Bakanlık kararını, çevresel etki değerlendirme gereklidir kararı, seçme eleme kriterlerine tabi projelerin çevresel etkilerinin daha detaylı incelenmesi ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanmasının gerektiğini belirten Bakanlık kararını, çevresel etki değerlendirme olumlu kararı, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hakkında Kapsam Belirleme ve İnceleme Değerlendirme Komisyonunca yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun saptanması üzerine gerçekleşmesinde sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararını, çevresel etki değerlendirme olumsuz kararı, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hakkında Kapsam Belirleme ve İnceleme Değerlendirme Komisyonunca yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle uygulanmasında sakınca görüldüğünü belirten Bakanlık kararını ifade ettiği şekilde tanımlanmıştır.

Anılan Yönetmeliğin 6. maddesinde; bu Yönetmelik kapsamındaki bir projeyi gerçekleştirmeyi planlayan gerçek ve tüzel kişilerin; Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeler için; Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu, Seçme Eleme Kriterlerine tabi projeler için proje tanıtım dosyası hazırlamak, ilgili makamlara sunmak ve projelerini verilen karara göre gerçekleştirmekle yükümlü oldukları, kamu kurum ve kuruluşlarının, bu Yönetmelik hükümlerinin yerine getirilmesi sürecinde proje sahiplerinin isteyeceği konuya ilişkin her türlü bilgi, döküman ve görüşü vermekle yükümlü oldukları, bu Yönetmeliğe tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça bu projelere hiç bir teşvik, onay, izin, yapı

T.C.
KONYA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/1290

KARAR NO : 2015/699

ve kullanım ruhsatı verilemeyeceği, 7. maddesinde; bu Yönetmeliğin EK-I listesinde yer alan projelere, Seçme Eleme Kriterlerine tabi olup "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir" kararı verilen projelere, bu Yönetmelik kapsamında ya da kapsamı dışında bulunan projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesi halinde, kapasite artışı toplamı bu Yönetmeliğin EK-I'inde belirtilen eşik değer veya üzerindeki projelere Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanmasının zorunlu olduğu kurala bağlanmış, 25. maddesinin 1. fıkrasında; "Bu Yönetmeliğe tabi birden fazla projeyi kapsayan entegre bir projenin planlanması halinde, Bakanlıkça entegre proje için tek Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması istenir." kuralına yer verilmiştir.

Öte yandan, 03/10/2013 tarih ve 28784 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin 29. maddesi ile 17/07/2008 tarih ve 26939 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır, yeni Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinde; "Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce, ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası Valiliğe ya da Bakanlığa sunulmuş projelere başvuru tarihinde yürürlükte olan Yönetmelik hükümleri uygulanır." kuralı yer almıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, Karaman İli, Merkez İlçesi, Akçaşehir Kasabası mevkiinde bulunan ve Ege Makine ve Elektrik Üretim San. A.Ş. tarafından işletilecek olan İR. 200612418-İR.200612406-İR.200612398 ruhsat numaralı IV. grup kömür ocağı için ÇED Yönetmeliğinin Ek-III bölümüne göre hazırlanan proje tanıtım dosyasının 21/06/2013 tarihinde davalı Bakanlık görüşüne sunulduğu, davalı idare tarafından proje tanıtım dosyasının ÇED Yönetmeliği'nin 8. maddesi uyarınca incelenerek uygun bulunduğu, yetkili temsilcilerin katılımıyla İnceleme Değerlendirme Komisyonunu'nun oluşturulduğu, yönetmeliğin 9. maddesi hükmü uyarınca 31/07/2013 tarihinde halkın katılımı toplantısının gerçekleştirildiği, 10. madde kapsamında 02/08/2013 tarihinde kapsamlılaştırma ve format belirleme toplantısının gerçekleştirilerek ÇED raporu özel formatının proje sahibi müdahil şirkete gönderildiği, 06/06/2014 tarihinde söz konusu projeye ilişkin hazırlanan ÇED raporunun Kapsam Belirleme ve İnceleme Değerlendirme Komisyonu tarafından Nihai ÇED raporu olarak kabul edildiği ve Nihai ÇED raporunun davalı Bakanlıkça yeterli görülmesi üzerine yönetmeliğin 14. maddesi uyarınca dava konusu edilen "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının verildiği, anılan kararın davacılar tarafından öğrenilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Bakılan davada Mahkememizce 17/11/2014 tarihli ara kararla uyuşmazlığın çözümlenebilmesi için dava konusu ÇED raporuna konu teşkil eden bölgede keşif suretiyle bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmiş olup; bu amaçla 20/01/2015 tarihinde yapılan keşif sonrasında Ankara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Kamil Kayabalı, Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Botanik Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Latif Kurt, Gazi Üniversitesi Gazi eğitim Fakültesi Biyoloji Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Beril Akın (Çevre Mühendisi), Hacettepe Üniversitesi Maden Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Mehmet Ali Hindistan, Ankara Üniversitesi Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Alper Serdar Anlı'dan oluşan bilirkişi heyetince hazırlanarak Mahkememizle sunulan bilirkişi raporunun taraflara tebliğ edildiği, davalı idare ve müdahil taraf tarafından bilirkişi raporuna itiraz edildiği, ancak davalı idare ve müdahil itirazlarının bilirkişi raporunu sakatlayacak nitelikte olmadığı ve bilirkişi raporunun Mahkememizce verilecek karara esas alınabilecek nitelik ve yeterlikte olduğu görülmüştür.

20/02/2015 tarihli bilirkişi raporundan özetle;

- ÇED raporu ile ilgili olarak verilen ÇED olumlu kararının teknik ve bilimsel yönden nihai ÇED raporunun hazırlanmasında ilgili mevzuat ve yönetmelikler kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ÇED İzin ve Denetleme Genel Müdürlüğü'nce belirlenen formatta

T.C.

KONYA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/1290

KARAR NO : 2015/699

hazırlandığı sonucuna varıldığı,

- Proje alanının Türkiye'deki en önemli sübsidans havzalarından biri olduğu, Karapınar dolayında her yıl yağıştan beslenme miktarından daha fazla miktarda yeraltı suyu çekimi yapıldığından, zaman içinde meydana gelen obrukların sayısının giderek arttığı, kömür işletmeciliği sırasında yeraltı su seviyesinin zemin yüzeyinden 160 m kadar derinlere düşürülmesinin aynı zamanda kömür taşıyan birimlere komşu kireçtaşları içindeki su seviyesinde de düşümlerin meydana gelmesine sebep olacağı, buna bağlı olarak yeni obrukların tetiklenmesinin olası olduğu, ÇED raporunda bu tür çevresel etkilerin neler olacağına değerlendirilmediği, faaliyet alanının susuzlaştırılmasına yönelik olarak değişik senaryolar değerlendirildiği, yeraltı su seviyesinin kömür katmanlarının altına düşürülmesi için yapılan modelleme çalışmalarında sahada her biri 50 litre/saniye debi ile çalışan 177 pompaj kuyusu açılması sonucuna varıldığı, bu senaryo gerçekleştiği takdirde ovadaki yeraltı suyunun zemin yüzeyinden 150 metreden daha derine çekileceği, bu durumda ovada sulu tarımda kullanılan 120 kuyunun atıl kalacağı, buna göre, sulu tarım yapılan 57300 dönüm arazide artık sulu tarım yapma olanağı kalmayacağı, ÇED raporunda buna dair bir değerlendirmeye rastlanmadığı,
- ÇED raporu sayfa 42'de susuzlaştırma giderinin 38.000.000 TL olarak öngörülmesine karşın susuzlaştırma için planlanan 177 pompaj kuyusunun maliyetinin ne olacağı; günde 765.000 metreküp düzeyinde çekilecek su için enerji giderlerinin neler olacağı; netice itibariyle öngörülen bu 38.000.000 TL'nin nasıl bulunduğu belirtilmediği,
- ÇED raporu sayfa 59'da "Kömür ocağında açık ocak işletmeciliği ile basamaklı üretim yapılacağı, basamak yüksekliği 11 m., basamak genişliği 15 m. ve açılar da yaklaşık 22.5° olarak tutulacağı, ocakta aynalar 11 m olarak planlanmış 11 ayna olarak ilerleyeceği, basamak şevlerinin yüksekliği ve açısı kendini tutacak miktarda olup, kayma ya da göçme beklenmemektedir" dendiği, bu ifadelerin tamamen afaki olup, rapor içinde herhangi bir şev duraylılık analizine rastlanmadığı,
- Ege Makine ve Elektrik Üretim Sanayi A. Ş. tarafından açılması düşünülen IV. Grup kömür ocağı için hazırlanan ÇED raporunda oldukça büyük alana sahip olan Akçaşehir Beldesi ve civarında yapılan tarım ile ilgili son derece az bilgiler verildiği, oysa bu alanda entansif (yoğun-çeşitli) tarım yapılmakta olduğunun alan keşfinde açıkça görüldüğü, yoğun tarım yapılan bu alanın yegane su ihtiyacının yeraltı suyu olduğunun yerinde gözlemlendiği, raporda hem bireysel olarak çiftçilerin yaptığı hem de özel bir firma tarafından yapılan ve yöredeki istihdamı önemli oranda karşılayan tarımsal üretim hakkında çok az bilgiye verildiği, arazide yapılan keşifte Akçaşehir Beldesi ve civarının toplam alanının 135000 dekar olduğu, bu alanın yaklaşık 85000 dekarında tarım yapıldığının belirtildiği, ÇED raporunda tarımı yapılan bitkilerin ne kadar alanlara sahip olduğu, bu bitkilerden ne kadar verim alındığı ve hem yöre hem de ülke ekonomisine ne kadar katkı yapabileceği ile ilgili bilgilere yer verilmediği, diğer yandan tarımsal üretimin yegane su kaynağının yeraltı suyu olduğu bilindiğinden dolayı ve açılması düşünülen kömür ocağı için susuzlaştırma çalışmalarından firma tarafından belirtilen verilere göre oldukça yüksek oranlarda su çekileceğinden dolayı bölge tarımının oldukça önemli bir şekilde etkileneceği, raporda tarımsal üretim bitki deseninde bulunan alanların açıkça verilmediği, bu bitkilerin bitki su ve tüketimleri ve mevsimlik sulama suyu ihtiyaçlarının hesaplanmadığı, bunların birim alandaki verimlerinin ve sağlayacağı toplam getirinin de analiz edilmediği görüldüğü, bu durumun oldukça önem arz ettiği, çünkü Akçaşehir Beldesi ve civarında yapılan tarımsal üretimin hem yöre hem de ülke ekonomisi açısından oldukça önem taşıdığı, 2015 yılı için hem Akçaşehir genel tarımsal getirisi hem de özel firmanın tarımsal getirisi toplamının 82.079.685 TL olacağı tahmin

T.C.
KONYA
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/1290

KARAR NO : 2015/699

edildiği,

- ÇED raporunda belirtilen senaryolara göre, 5. senaryoda 177 sondaj kuyusuyla günde 765.000 m3 su çekileceği ifade edildiği, bu çekilen miktarın anormal derecede büyük bir miktar olduğu, raporda alanda yapılan tarımsal faaliyetlerle ilgili bilgi verilmemekte birlikte, tarımsal üretim için gerekli olan sulama suyu ihtiyaçlarının hesaplanmadığı raporda 5. senaryoda çekilen su miktarından (765.000 m3/gün) yeraltında arta kalan su miktarının tarımsal üretim için gerekli olan sulama suyu için yeterli olup olmayacağı ile ilgili herhangi bir bilginin de mevcut olmadığı, ayrıca yeraltından çekilecek olan suyun nereye taşınacağı ile ilgili ekolojik olarak uygun olmayan bir yöntemden bahsedildiği, alan yakınlardaki Akgöl ve Meke gölüne kurulacak olan bir baraj gölüne aktarılacağı belirtilmiştir, bu durum ekolojik açıdan son derece olumsuz olup söz konusu göllerin yapısını bozacağı, rapor kapsamında faaliyet aşamasında çalışma alanlarında oluşabilecek erozyonunun önlenmesi, mevcut toprak alanların korunması, tarım alanlarındaki tahribatın en aza indirgenmesi için rüzgar perdeleri ve ağaçlandırma faaliyetlerinin gerçekleştirileceğinin taahhüt edildiği, ancak söz konusu çevresel riskler için önerilerin faaliyetlerin bilimsel açıdan yeterli kalamayacağı düşünülüyor,
- Yine ilgili proje faaliyeti kapsamında açık alanlarda depolanan malzemelerden ve nakliye işlemlerinden kaynaklanabilecek toz miktarlarının belirlenmesi amacıyla Hava Kalitesi Dağılım Modellemesi yapıldığı, yapılan modelleme çalışmaları sonucunda kısa vadede partikül madde (PM10) miktarlarının ve çöken toz miktarının (mg/m2gün) 03.07.2009 tarih ve 27277 sayılı Remi Gazete'de yayınlanan Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği Kontrol Yönetmeliği kapsamında sınır değerleri aştığının tespit edildiği, yine aynı modelleme çalışması kapsamında faaliyet sırasında yasal mevzuatlar kapsamında kontrollü çalışmaların yapılması ile (toz kaynağı alanların su ile nemlendirilmesi kamyonlarda branda kullanılması vb) hava kalitesinin bozulmasına yönelik etkilerin en aza indirgenebileceğinin belirtildiği, ancak, oluşabilecek tozlaşma ve buna bağlı olarak bozulabilecek hava kalitesinin bölgenin tamamını kapsayan tarım arazileri ve yakın olan yerleşim yerleri üzerine etkileri konusunda bilimsel bir değerlendirme yapılmadığı, yine ilgili faaliyetler kapsamında oluşabilecek tozlaşmanın giderilmesinde kullanılan suyun tankerlerle bölgeye taşınacağı belirtilmesine karşın taşınacak bu suyun hangi su kaynağından sağlanacağı ve faaliyet süresince gerekli olacak su miktarlarının hesaplamaları ile ilgili herhangi bir çalışma mevcut olmadığı,
- Biyolojik çeşitliliğin önemi dikkate alındığında faaliyetin ekosistemler ve biyolojik çeşitlilik üzerine olası etkilerinin de çok detaylı bir şekilde irdelenmesi ve gerekli önlemlerin alınması ulusal mevzuat açısından olduğu kadar uluslararası mevzuat (BERN Sözleşmesi, Biyolojik Çeşitliliğin Korunmasına Dair Sözleşme, Kuş ve Habitat Direktifi vb.) açısından da bir zorunluluk olduğu, projenin biyolojik çeşitlilik ve ekosistemler üzerindeki etkilerinin yeterince irdelendiği,

Sonuç olarak;

-Proje alanı ve çevresindeki tarımsal faaliyet alanlarında işletme süresince elde edilecek kazanç ile, öngörülen madencilik faaliyetinin işletme süresince sağlayacağı kazanç arasında bir karşılaştırma (Fayda/Maliyet Analizi) yapılmadığı,

-Madencilik işletmesi sırasında susuzlaştırma konusunda önerilen tedbirlerin bilimsel gerçeklerle bağdaşmadığı,

-Maden üretim projesinin (şev açıları, itfa oranı, maliyetler vb.) madencilik uygulamaları açısından kabul edilebilir olmadığı, böylelikle bu hususların "ÇED Olumlu" kararını sakatlayıcı nitelikte olduğu kanaatine varıldığı belirtilmiştir.

T.C.
KONYA
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/1290

KARAR NO : 2015/699

Bu durumda, dava dosyasında yer alan bilgi ve belgeler ile bilirkişi raporunun birlikte değerlendirilmesinden, 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca, Çevresel Etki Değerlendirmesinin gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde olumsuz yöndeki etkilerinin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmalar olarak tanımlandığı hususu dikkate alındığında yukarıda anılan raporda tespit edilen eksikliklerin giderilmesi gerektiği, bu haliyle dava konusu "ÇED olumlu kararının" hukuka aykırı olduğu sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda ayrıntısı gösterilen 5.019,70.-TL yargılama giderinin davalı idareden alınarak davacılara verilmesine, yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.500,00.-TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacılardan vekil yolu ile temsil edilen Sami Tunçer'e verilmesine, 84,90-TL müdahil yargılama giderinin davalı idare yanında davaya müdahil olan şirket üzerinde bırakılmasına, keşif ve bilirkişi avansından artan kısmın hükmün kesinleşmesinden sonra davacılara iadesine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20/A maddesinin 2/g bendi uyarınca **işbu kararın tebliğ tarihinden itibaren onbeş (15) gün içinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere 29/05/2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.**

Başkan
OSMAN DİNLER
38031

Üye
LEVENT AKDOĞAN
101785

Üye
HÜSEYİN BABAOĞLU
118417

YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvurma Harcı	:	25,20 TL
Karar Harcı	:	25,20 TL
Y.D. Harcı	:	41,50 TL
Vekalet Harcı	:	3,80 TL
Keşif ve Bilirkişi Gid .:		3.950,00.- TL
Posta Gideri	:	974,00 TL

TOPLAM : **5.019,70 TL**

MÜDAHİL YARGILAMA GİDERİ:

Başvuru Harcı	:	27,10 TL
Vekalet Harcı	:	3,80 TL
Posta gideri	:	54,00 TL
TOPLAM	:	84,90 TL